

Formació per al Treball

Codi: 101631
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500261 Pedagogia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Oscar Mas Torelló
Correu electrònic: Oscar.Mas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura, optativa de quart curs, s'ubica en la menció "Gestió de la Formació i d'Institucions Socioeducatives". Per tant, es relaciona amb la resta d'assignatures que la conformen permetent unes pràctiques externes vinculades a la gestió en organitzacions vinculades amb la formació pel treball. És recomana haver superat les assignatures de tercer "Models i estratègies de formació en les organitzacions" i "Innovació educativa", que són les assignatures de referència de la menció esmentada.

Objectius

- 1) Analitzar els contextos de la formació per al treball.
- 2) Relacionar les competències professionals amb els processos formatius
- 3) Identificar els principals elements dels processos de certificació i acreditació de competències.
- 4) Analitzar les característiques dels professionals de la formació per al treball així com llur formació inicial i continuada.

Competències

- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Dissenyar plans de formació del professorat, de formadors i d'altres professionals, adequats a les noves situacions, necessitats i contextos.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, comunicar-se i col·laborar en contextos educatius i formatius
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el procés educatiu de la formació per a la feina en els diferents contextos d'aplicació.
2. Analitzar els trets característics de la formació per al treball i la seva relació amb les diferents disciplines pedagògiques.
3. Comprendre les diferents realitats i contextos de la formació per al treball.
4. Dissenyar propostes formatives per a professionals de la formació en l'àmbit de la formació per al treball.
5. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
6. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
7. Utilitzar els recursos de comunicació que ofereix Internet per potenciar la comunicació i col·laboració en els contextos educatius i formatius.

Continguts

I. El context de la formació per al treball.

- Formació inicial i formació continuada.
- Formació professional i formació ocupacional.
- Destinataris de la formació per al treball.
- Institucions de la formació per al treball.

II. Competències professionals i formació per al treball.

- Les competències en la formació per al treball: conceptualització.
- La formació basada en competències: modalitats i estratègies.

III. Certificació i acreditació de competències professionals.

- L'avaluació de les competències professionals com a base per a l'acreditació i la certificació.
- Sistemes de certificació i acreditació (Europa, Espanya, Catalunya).

IV. Els professionals de la formació per al treball.

- Les figures professionals.
- Funcions i competències professionals.
- Formació de formadors.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumne. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, l'estudiant haurà de ser actiu i autònom en tot el procés, essent missió del docent ajudar-lo en aquesta tasca. En aquest sentit, el professorat,

1) donarà suport a l'estudiantat en tot moment aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge,

2) vetllarà per l'aprenentatge autònom de l'estudiantat proposant-li diferents activitats d'ensenyament aprenentatge (individuals i grupals, teòriques i pràctiques) sota el principi de multivarietat metodològica.

Sota aquest plantejament, l'assignatura s'estructura, en el seu disseny i desenvolupament, en 3 tipus d'activitats d'ensenyament aprenentatge que detallem i concretem tot seguit:

Les activitats d'ensenyament-aprenentatge **presencial** podran ser:

- **Activitats en les que el docent és el protagonista principal.** Estem parlant, fonamentalment de les activitats magistrals en les que el docent assumeix un rol actiu sense menystenir la participació de l'estudiant en el procés. La finalitat d'aquestes activitats és la de presentar els continguts, donar instruccions per a la realització d'activitats individuals o grupals o fer altres propostes. Es pot considerar

com activitat magistral la participació de persones convidades a l'aula que, eventualment puguin venir a exposar aspectes relacionats amb els continguts que es treballin.

- **Activitats en les que el discent és el protagonista principal (treball en grup).** Ens referim, per una banda a activitats d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant les quals els estudiants, en grup, treballen per a l'assoliment d'un aprenentatge. Aquestes activitats estaran estructurades en forma d'activitats concretes, conegudes a l'inici de l'assignatura, que permetran l'aprofundiment dels continguts que el docent faciliti en les activitats magistrals. Per altra banda, també es consideraran les activitats que l'alumne realitzi individualment estant limitades, en aquest cas, a les activitats que es desenvolupin en els moments presencials. Activitats d'ensenyament-aprenentatge dirigit-supervisat

Les activitats d'ensenyament-aprenentatge **supervisat** són les que es realitzen fora de l'aula sota la direcció docent a causa de les tasques que per al desenvolupament de l'assignatura es puguin encomanar. En aquest cas ens referim a:

- Activitats d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant les quals els estudiants desenvolupen una determinada tasca en grup per tal d'assolir un objectiu específic respectant una sèrie de principis propis d'aquest tipus d'aprenentatge.
- Activitats d'aprenentatge individual derivades de les tasques que suposin el treball individual dels estudiants.
- Activitats de tutoria individual i col·lectiva, presencial o a distància, emprant les eines del Campus Virtual de la UAB.

Les activitats d'ensenyament-aprenentatge **autònom** són realitzades fora de l'aula amb la pretensió de ser un complement als aprenentatges que es puguin assolir gràcies a les activitats presencials i dirigides. En aquest sentit, podem considerar que aquestes activitats són transversals i que afecten fonamentalment als estudiants, sense menystenir l'assessorament i la tutoria que pugui oferir el professor en el seu desenvolupament. Poden ser activitats d'ensenyament-aprenentatge autònom les següents:

- Estudi personal i preparació dels diferents temes i continguts de l'assignatura.
- Recerca complementaria d'informació per a l'ampliació del temari.
- Realització de lectures complementàries.
- Realització de tutories presencials i a distància per a l'ampliació dels temes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Magistral gran grup	30	1,2	1, 2, 4
Treball en grup	15	0,6	1, 2, 3, 4, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Treballs grupals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Estudi, preparació de treballs, lectures,...	75	3	1, 2, 4

Avaluació

PROVA TEÒRICA:

A la part final de l'assignatura (21 al 25 de gener) es realitzarà una prova teòrica en funció dels continguts de l'assignatura i dels resultats d'aprenentatge ja especificats. Aquesta prova caldrà superar-la (qualificació igual

o superior a 5) per tal de superar l'assignatura. En cas que estigui suspesa, s'habilitarà un dia específic a la setmana intersemestral (del 4 al 8 Febrer) per poder recuperar-la.

TREBALLS/PROVES PRÀCTICS/QUES:

Durant el desenvolupament de l'assignatura és realitzaran 2 treballs/pràctiques/proves pràctiques. Es lliuraran al finalitzar el bloc 1-2 i al finalitzar el bloc 3-4. En qualsevol cas, la realització d'aquestes proves serà grupal i es podran presentar en els seminaris. Caldrà superar cada una de les proves pràctiques amb una puntuació igual o superior a 5 per tal de superar l'assignatura. En cas que estigui/n suspesa/es, s'habilitarà un dia específic a la setmana intersemestral (del 4 al 8 Febrer) per el seu nou lliurament i per la seva possible recuperació.

**Tant el plagiat o copia en una prova pràctica, treball, activitat,... com copiar en una prova teòrica és motiu suficient per suspendre l'assignatura.*

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
2 Treballs/Pràctiques/Proves pràctiques (grupal)	45%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Presentació i explicació dels informes (pràctiques) davant el gran grup, i participació activa a l'aula.	10%	0	0	5, 6
Prova teòrica (escrita i individual)	45%	0	0	1, 2, 3, 4

Bibliografia

ALBERICI, A. SERRERI, P. (2005) *Competencias y formación en la edad adulta*. El balance de competencias. Barcelona: Laertes.

BASOREDO, c. (2009). *Metodología de diseño de currículos de formación continua* (DCTC). Bilbao: IVAP.

BODA, E. (2007) *La Formación Profesional en España*. Sevilla: Fundación ECOEM.

CATALANO, A.M.; AVOLIO, S. Y SLADOGNA, M. (2004). *Diseño curricular basado en normas de competencia laboral*. Buenos Aires: Cinterfor.

DE ASIS BLAS, F. (2007). *Competencias profesionales en la Formación Profesional*. Madrid: Alianza Editorial

Equipo IFES (2008). *Puentes entre la educación no formal e informal y el empleo. Alternativas*. Madrid: Ministerio de Trabajo e Inmigración.

Equipo IFES (2005). *Situación del aprendizaje a lo largo de la vida en España* Madrid: Ministerio de Trabajo e y Asuntos Sociales.

GAIRIN, J.; ESSOMBA, M.A. y MUNTANÉ, D. (Coords.) (2009). *La calidad de la Formación Profesional en Europa, hoy*. Madrid: Wolter Kluwer.

INCIARTE, AL. Y CANQUIZ, L. (2008). *Formación desde un enfoque integral por competencias*. Zulia (Ve): Ediciones Universidad de Zulia

INCUAL (2008). *Catálogo nacional de cualificaciones profesionales*.

- JAULIN, C. (2007). *La competencia profesional*. Madrid: Síntesis
- MARHUENDA, F. (2012). *La formación profesional*. Madrid: Síntesis.
- MARTÍN PUEBLA, E. (2009). *El sistema de formación profesional para el empleo*. Valladolid: Lex Nova.
- MAS, O. (2006). *Modalidades formativas para adultos. Preferencias. Formación XXI. Revista de formación y empleo*, n.4, p.1-5.
- MAS, O., ESPÒNA, B., QUESADA, C.Y GARCÍA, N. (2013). *La Formació als Centres de Treball als Cicles Formatius de Formació Professional. Tendències de desenvolupament i factors d'èxit per l'eficàcia. Temps d'Educació*, 44, p.279-298.
- MAS, O.; OLMOS, P. y SALVA, F. (2017). Programas de formación profesional de nivel 1 (PFI): un estudio de caso desde la perspectiva docente. *Revista Currículum. Revista de teoría, investigación y práctica educativa*, 30, pp.103-124.
- MAS, O. y TEJADA, J. (2013). *Funciones y competencias en la docencia universitaria*. Madrid: Síntesis.
- NAVÍO, A. (2005): *Las competencias profesionales del formador. Una visión desde la formación continua*. Octaedro: Barcelona.
- OLMOS, P. y MAS, O. (2012). El aprendizaje informal en las prácticas formativas en el marco de los programas de cualificación profesional inicial. En J. Gairín, *Gestión del conocimiento y desarrollo organizativo: formación y formación corporativa*. España: Wolters Kluwer (Soporte CD).
- OLMOS, P. y MAS, O. (2013). *Youth, academic failure and second chance training programmes. REOP. Revista española de orientación y psicopedagogía*, 24 (1), p.78-93.
- OLMOS, P. y MAS, Ò. (2017). Perspectivas de tutores y empresas sobre el desarrollo de las competencias de empleabilidad en el marco de programas de FP básica. *Educar*, vol.53, 2, pp.261-284.
- OTERO, C.; MUÑOZ, A. y MARCOS, A. (2000):*El sistema de formación profesional en España*. CEDEFOP, Thessaloniki.
- PINEDA, P., MAS, O. et alt (2012). *FCT on PLUS. Avaluació de l'Eficàcia de la Formació en Centres de Treball (Informe complert)*. Disponible en línea:
http://www.fundaciobcnfp.cat/attachments/article/252/858_FCT-on-PLUS-Informe-Complert.pdf
- PINEDA, P., MAS, O. et alt (2012). *FCT on PLUS. Avaluació de l'Eficàcia de la Formació en Centres de Treball (Informe executiu)* Disponible en línea:
http://www.fundaciobcnfp.cat/attachments/article/252/858_FCT-on-PLUS-Informe-Executiu.pdf
- RODRÍGUEZ MORENO, M.L. (2006). *Evaluación, balance y formación de competencias laborales transversales*. Barcelona: Laertes.
- SALVA, F. Y NICOLAU, I (2009). *Trabajo, formación y ciudadanía*. Madrid: Anaya.
- TEJADA, J. (2011). Evaluación del desarrollo profesional docente basado en competencias. En C. Marcelo (Coord). *Evaluación del desarrollo profesional docente*. (pp.23-48) Barcelona: Davinci Continental.
- TEJADA, J. y GIMÉNEZ, V. (2006). *Formación de Formadores. Escenario Aula*. Madrid: Thomson.
- TEJADA, J. y GIMÉNEZ, V. (2007). *Formación de Formadores. Escenario Institucional*. Madrid: Thomson.
- TEJADA, J. Y NAVIO, A. (2005). El desarrollo y gestión de competencias profesionales: una mirada desde la formación. *Revista Iberoamericana de Educación*. núm 37/2
http://www.campus-oei.org/revista/boletin37_2.htm
- TOBÓN, S. (2008). *Formación basada en competencias*. Bogota: ECOE Ediciones

TOLEDO, F. y MICHAVILA, F. (eds.) (2009). [Empleo y nuevas titulaciones en Europa](#). Madrid: Tecnos.